

Talous- ja hallintoyksiön lausunto 21.11.2022

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

Uusi valtionosuuslaki ja sen perusteella annettava valtioneuvoston asetus ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen lainsäädäntökokonaisuutta (HE 241/2020 vp)

Valtioneuvoston peruspalvelujen valtionosuutta koskevassa asetuksessa esitetyt keskeiset ehdotukset ovat pääosin valtionosuuksien määräytymiseen ja laskentaan liittyviä yksityiskohtaisia perusteita, joihin ei ole erityistä lausuttavaa. Seuraavia asioihin on kiinnitetty huomiota.

3 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan indikaattoreiden kokonaisuus toimii, vaikka näiden asioiden mittaaminen ei aina olekaan helppoa. Monen indikaattorin osalta on ratkaisevassa roolissa kaupungin ja hyvinvointialueen yhteiset tavoitteet ja yhteistyö indikaattoriin liittyvässä toiminnassa

On kuitenkin huomattava, että indikaattoreita on runsaasti. Jaossa olevaan rahanmäärään nähden kerättävän tiedon määrä vaikuttaa suhteellisen suurelta. Indikaattorien keräämiseen vaadittava työ ei saa lisätä kuntien hallinnollisen työn ja tehtävien määrää. Ovatko mittarit ja indikaattorit sellaisia, että ne mittaavat aidosti kuntien hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävän työn määrää sekä kaikkia hyvinvoinnin ja terveyden osa-alueita? Indikaattorit vaatinevat vielä kehittämistä. Kuitenkin on tärkeää, että hyvinvoinnin edistäminen on otettu valtionosuuksien määräytymisessä huomioon. Sen painoarvoa valtionrahoituksessa tulisi jatkossa jopa lisätä, jotta sen ohjausvaikutus kuntien hyvinvointityöhön olisi kannustavampi.

7 § 1 mom. Palkkaharmonisaatioon liittyvien takautuvien kustannusten huomioon ottaminen asetuksessa esitetyllä tavalla on perusteltua, jotta kuntien kustannustiedot ovat oikein. Hyvinvointialueille siirtyvän rahanmäärän laskenta on tehtävä erityisen tarkasti, jotta kunnilta ei siirry liikaa tuloja hyvinvointialueelle.